БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра русского языка

Аннотация к дипломной работе

«Поэтика заглавий рассказов А. П. Чехова: структурно-грамматический и семантико-прагматический аспекты»

Бабашова Ольга Алексеевна

Научный руководитель –
профессор
Ратникова И. Э.

2017

РЕФЕРАТ

Структура дипломной работы. Дипломная работа состоит из введения, четырёх глав, заключения, списка использованных источников, включающего 41 наименование.

Полный объём работы – 58 страниц печатного текста, из которых 54 составляет основной текст.

Ключевые слова: ОНОМАСТИКА, ИМЯ СОБСТВЕННОЕ, ЗАГОЛОВОК, ЗАГОЛОВОЧНЫЙ КОМПЛЕКС, ИДИОСТИЛЬ ПИСАТЕЛЯ, СЕМАНТИКА, ГРАММАТИЧЕСКИЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ, СЕМАНТИКО-ПРАГМАТИЧЕСКИЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ.

Объектом исследования являются заглавия произведений малой прозы А. П. Чехова раннего периода творчества (1880–1885 гг.).

Предмет исследования – структурно-грамматические и семантико-прагматические характеристики заглавий как элементов семантики и структуры художественных произведений А.П. Чехова.

Цель – выявить структурно-семантическое своеобразие заглавий, а также определить связь между заглавиями и составляющими содержания художественных произведений А.П. Чехова (темой, идеей, сюжетом и др.).

Новизна дипломного исследования состоит в том, что в нём представлены результаты анализа заглавий и заголовочных комплексов рассказов А.П. Чехова как важного элемента идиостиля писателя: выявлены морфологические и синтаксические характеристики заглавий и показаны авторские предпочтения в отношении структурирования последних; показаны особенности лексико-семантического наполнения заглавий и установлены их продуктивные модели; раскрыта корреляция между выбором заглавий, их концептуальным наполнением и сюжетом рассказов; дано обоснование связи идиостиля писателя с характеристиками заголовков.

Практическая значимость дипломной работы состоит в том, что её материалы и результаты могут быть использованы в преподавании специальных курсов по ономастике, стилистике, лингвистическому анализу художественного текста на филологических факультетах в вузе, а также на уроках русской литературы и факультативах по русскому языку и литературе в школе.

Методы исследования: метод сплошной выборки (при сборе материала), описательный (приемы наблюдения, обобщения, интерпретации), структурно-семантический и функционально-семантический анализ, количественная обработка данных.

РЭФЕРАТ

Структура дыпломнай работы. Дыпломная работа складаецца з увядзення, чатырох глаў, заключэння, спісу выкарыстаных крыніц, які ўключае 41 найменаванне.

Поўны аб'ём работы – 58 старонак друкаванага тэксту, з якіх 54 складае асноўны тэкст.

Ключавыя словы: АНАМАСТЫКА, ІМЯ ЎЛАСНАЕ, ЗАГАЛОВАК, ЗАГАЛОЎКАВЫ КОМПЛЕКС, ІДЫЯСТЫЛЬ ПІСЬМЕННІКА, СЕМАНТЫКА, ГРАМАТЫЧНЫЯ ХАРАКТАРЫСТЫКІ, СЕМАНТЫКА-ПРАГМАТЫЧНЫЯ ХАРАКТАРЫСТЫКІ.

Аб'ектам даследавання з'яўляюцца загалоўкі твораўмалай прозы А. П. Чэхава ранняга перыяду творчасці (1880–1885 гг.).

Прадмет даследавання – структурна-граматычныя і семантыка-прагматычныя характарыстыкі загалоўкаў як элементаў семантыкі і структуры мастацкіх твораў А.П. Чэхава.

Мэта –выявіць структурна-семантычную своеасаблівасць загалоўкаў, а таксама вызначыць сувязь паміж загалоўкамі і складнікамі зместу мастацкіх твораў А.П. Чэхава (тэмай, ідэяй, сюжэтам і інш.).

Навізна дыпломнага даследавання палягае ў тым, што ў ім прадстаўлены вынікі аналізу загалоўкаў і загалоўкавых комплексаў апавяданняў А. П. Чэхава як важнага элемента ідыястылю пісьменніка: выяўлены марфалагічныя і сінтаксічныя характарыстыкі загалоўкаў і паказаны аўтарскія перавагі ў дачыненні да структуравання апошніх; паказаны асаблівасці лексіка-семантычнага напаўнення загалоўкаў і ўстаноўлены іх прадуктыўныя мадэлі; раскрыта карэляцыя паміж выбарам загалоўкаў і канцэптуальным напаўненнем і сюжэтам апавяданняў; дадзена абгрунтаванне сувязі ідыястылю пісьменніка з характарыстыкамі загалоўкаў.

Практычная значнасць дыпломнай працы ў тым, што яе матэрыялы і вынікі могуць быць выкарыстаны ў выкладанні спецыяльных курсаў па анамастыцы, стылістыцы, лінгвістычным аналізе мастацкага тэксту на філалагічных факультэтах ВНУ, а таксама на ўроках рускай літаратуры і факультатывах па рускай мове і літаратуры ў школе.

Метады даследавання: метад суцэльнай выбаркі загалоўкаў (пры зборы матэрыялу), апісальны (прыёмы назірання, абагульнення, інтэрпрэтацыі), структурна-семантычны і функцыянальна-семантычны аналіз, колькасная апрацоўка дадзеных.

ABSTRACT

Thesis: 58 pages, 41 sources.

Keywords: ONOMASTICS, PROPER NOUN, WRITER'S IDIOSTYLE, SEMANTICS, GRAMMAR CHARACTERISTICS, SEMANTIC and PRAGMATIC CHARACTERISTICS, HEADING COMPLEX

The object of the thesis are titles of flash fiction of A. P. Chekhov's prose of an early period (1880-1885).

The subject of the research – structural and grammatical, semantic and pragmatic aspects of the A.P. Chekhov's titles of the story.

The purpose to establish the semantic originality of titles of the fictional works by A.P. Chekhov's, to establish the connection between the title and the meaning of the work.

The novelty of the research is that an approach to the analysis of the A. P. Chekhov's titles of short stories has been suggested. Also it provides several categories of titles. The connection between the idiostyle of the writer and the choice of the title is substantiated. A characterization of the heading complex is given, which has hardly been studied earlier in the monographs of researchers.

The practical value lies in the fact that the research can be continued by observing the connection between the grammatical characteristics of titles–and the semantic and pragmatic aspects; the connection of the vocabulary used by the author with the functions of titles. It may be useful to study the headline complex as an important element of the writer's idiostyle. In addition, having included in this study the study of the works of some other authors of the same era, it is possible to carry out a comparative analysis of the grammatical and semantic and pragmatical aspects of the writers' works.

Methods: method of continuous sampling of titles, descriptive (techniques of observation, generalization, interpretation), functional and semantic analysis, structural and functional method, quantitative data processing.